

SOS2000 – Sosiologisk teoretisering

Emnebeskrivelse

Kurset vektlegger hvordan sosiologisk teori anvendes i forskjellige empiriske og metodologiske kontekster. Det undersøker hvordan teori utvikles og brukes i empirisk praksis og du skal lære å utvikle og anvende teorier og begreper i selvstendige – og kreative – analyser.

Ved bruk av konkrete eksempler diskuterer det forskjellige aspekter av forholdet mellom teori og empiri, slik som forholdet mellom observasjon og teoretisering, mellom forklaring og beskrivelse, mellom generalisering og validitet og mellom vitenskapelig oppdagelse ('discovery') versus vitenskapelig falsifikasjon.

Kurset gir innsikt i nyere metodisk-heuristisk litteratur om teoretisering og kreativitet i sosiologisk praksis. Der leses tekster av Richard Swedberg, Gabriel Abend, Herbert Blumer, samt nyere litteratur om utviklinger i såkalt "Grounded Theory", hermeneutikk og STS (Samfunns og vitenskapsstudier). Du vil bli kjent med eksempler på hvordan begreper og teorier konstrueres, med argumenter for og mot teoretisering fra makro til mikro, og med debatter om teoriens rekkevidde i tid og rom.

Tyngdepunktet ligger likevel ikke på disse abstrakte diskusjonene, men på å gi konkrete teknikker og øvelser til bruk i egen teoretisering og oppgaveskriving. Hvordan kan man lære å se det samme litt annerledes? Finnes der 'triks' og heuristikker til hjelp ved idé-generering? Hva med bruk av analogier der sosiologer henter inspirasjon fra andre fag som for eksempel biologi og fysikk? Hva med metaforer, som det finnes mange av i sosiologiske teorier? Og hva vi kan lære av kunst og litteratur? Hvordan oppøver man empirisk sensitivitet i bruk av begreper og metoder? I siste del av kurset vil du også få møte flere sosiologer som illustrerer hvordan de selv har jobbet med slike teknikker og teoretisering i sin egen forskning.

Kurset legger stor vekt på studentenes aktive deltakelse. Man skal man jobbe med konkrete øvelser i bruk av ulike teknikker for å øke kreativitet og evne til selvstendig bruk av og forståelse for teori. Øvelser som fokuserer på sammenligning, analogier, metaforer, og på hvilket potensiale teorier og begreper har for å belyse sosiale fenomen på ulike nivåer og på tvers av rom og tid, er eksempler.

Kurset gir en mer «hands-on» forståelse av hvordan forskere arbeider med teori og begreper i konkrete forskningsprosjekter. Mens andre teorikurs gir innsikt i de store sosiologiske teoritradisjonene og teoretikerne, gir dette kurset kunnskap som forbereder for selvstendig forskningsarbeid gjennom bacheloroppgave og masteroppgave.

Hva lærer du?

Kunnskap

- overblikk over den eksisterende litteratur i teoretisering og i de sentrale diskusjonene på feltet :
- kreativitetsfremmende teknikker og øvelser i forbindelse med teoretisering og trening i forskjellige måter å bruke teori på i forskjellige tradisjoner

- å kunne gjenkjenne ulike typer teoretiske anvendelser i empiriske analyser og andre tekster •
- å kunne formulere egne teoretiske forklaringer, forståelser og beskrivelser
- å kunne vurdere teoretiske forklaringer, forståelser og beskrivelser

Forkunnskaper

Forutsetter: SOS1004 og SOS1100. Anbefalte forkunnskaper: SVMET1010 og SOSGEO1120

Undervisning

12 forelesninger og 10 seminarer

Eksamen:

4 timers skole-eksamen.